

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2022-817423628
DOS-2022-0006112

Uw kenmerk

Bijlagen

Koninklijke Binnenvaart Nederland

Afdeling Rijnstreek

Scheepmakerij 320

3331 MC Zwijndrecht

Onderwerp

Visie Groener door het Groene Hart

Geachte

Met het oog op de toekomst van de binnenvaart in de provincie Zuid-Holland heeft uw afdeling Rijnstreek de Visie Groener door het Groente Hart opgesteld en op 10 juni 2022 aangeboden aan Provinciale Staten. Wij waarderen het zeer dat u uw visie met ons deelt. Door kennis te nemen van uw visie kunnen wij, voor zover dat binnen onze mogelijkheden ligt, nog beter inspelen op de behoeften van de branche.

In ons coalitieakkoord 2019 – 2023 “Elke dag beter. Zuid-Holland” hebben wij onder meer opgenomen: *Het vervoer over water wordt steeds belangrijker voor de bedrijven in Zuid-Holland. Onze vaarwegen zijn essentieel voor een goede doorstroming van goederenvervoer door Zuid-Holland. Door het vervoer over water worden de wegen in Zuid-Holland ontlast. We stimuleren waar mogelijk vrachtvervoer over water. Om dorpen en steden sterker met elkaar te verbinden zetten we in op succesvolle concepten als R-net, Randstadrail en de Waterbus. We werken daartoe samen met regio’s en het Rijk. Voor OV-lijnen waar weinig mensen gebruik van maken zoeken we naar innovatieve alternatieven. Wij stimuleren het personenvervoer over water. Succesvolle lijnen zetten we voort, en we onderzoeken kansen voor nieuwe lijnen over water.*

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9. Vanaf station
Den Haag CS is het tien
minuten lopen. De
parkeerruimte voor
auto’s is beperkt.

1. Een robuust vaarwegennet voor goederenvervoer over water

KBN pleit, in lijn met onze provinciale uitgangspunten, voor een robuust vaarwegennetwerk. Om het Zuid-Hollandse vaarwegen netwerk robuuster te maken (of in ieder geval te houden) pleit u voor het oplossen van een aantal knelpunten. Wij zullen hieronder kort ingaan op de door u aangegeven knelpunten:

A. Verbreiding doorvaartwijdte Hogebrug in Overschie: De provincie heeft dit knelpunt onder de aandacht gebracht van gemeente Rotterdam, de eigenaar en beheerder van de Hogebrug. Er wordt bezien of bij groot onderhoud aanpassing mogelijk is.

B. Knelpunt doorvaarthoogte Giessenbrug in Rotterdam: Rijkswaterstaat, de eigenaar en beheerder van de Giessenbrug bereidt, zoals u weet, vervanging van de Giessenbrug door een vaste brug voor. De doorvaarthoogte van de vaste brug zal, in overeenstemming met de Richtlijnen Vaarwegen 2020, minimaal 6,60 meter bedragen. Het huidige knelpunt van de doorvaarthoogte zal daarmee zijn opgelost. Rijkswaterstaat streeft naar realisatie van de vaste Giessenbrug in 2026.

C. Ontwikkeling nieuwe klasse III-schepen (pilot Delftenaar”) voor vaarweg Rotterdam-Den Haag: Het ontwikkelen van een nieuwe variant CEMT-klasse III schip is een activiteit voor de markt. De provincie vindt dit een goede ontwikkeling. Overleg met de provincie als vaarwegbeheerder is bij de ontwikkeling van een dergelijk schip echter wel noodzakelijk om te kunnen bepalen of een veilige en vlotte doorstroming met een nieuw type schip daadwerkelijk mogelijk is.

D. 85 m schepen naar Zoeterwoude en vervanging Koudekerksebrug: Op dit moment voert de Nederlandse Particuliere Rijnvaart Coöperatie een proef uit met langere schepen ten behoeve van het mouttransport. De resultaten van deze proef zijn begin 2023 bekend. De Koudekerksebrug is eigendom van gemeente Alphen aan den Rijn. Binnen afzienbare termijn is groot onderhoud van deze brug noodzakelijk. Alleen bij vervanging van de brug kan het breedte knelpunt voor de scheepvaart worden opgelost. Gemeente Alphen aan den Rijn onderzoekt momenteel of, naast groot onderhoud, ook vervanging een optie is. Uiterlijk in 2023 zal hierover besluitvorming plaats vinden.

E. Bij vervanging van de Steekterbrug een doorvaarthoogte van minimaal 6,60 m: Na zorgvuldige afweging en overleg met direct belanghebbenden wordt aan Provinciale Staten voorgesteld de doorvaarthoogte van de Steekterbrug op 5,40 meter vast te stellen. De meerkosten voor een beweegbare brug in relatie tot het beperkt aantal openingen zijn zodanig dat die investering niet verantwoord is. Met belanghebbenden is besproken op welke wijze gevolgen van een lagere doorvaarthoogte verminderd kunnen worden. Voor de beroepsvaart is dit mogelijk door grote schepen toe te staan die goed ballast kunnen zetten, waardoor die schepen ook ongeladen onder de Steekterbrug door kunnen varen. Voor recreatievaart hoger dan 5,40 meter zijn er geen alternatieven. Overigens maken dit soort recreatieschepen weinig gebruik van de vaarweg ter plaatse doordat de vaarweg verder oostelijk niet aangewezen en ingericht is voor grotere schepen.

F. Aanleg aquaduct in de Gouwe nabij Boskoop: Zoals u weet onderzoeken wij de mogelijkheden van een oeververbinding nabij Boskoop als onderdeel van het project Beter Bereikbaar Gouwe. Onderdeel van dit onderzoek betreft onder meer een studie naar de mogelijkheden van een aquaduct. De resultaten van deze studie zijn naar verwachting in 2023 beschikbaar.

2. Vervoer over water de meest duurzame vorm van transport

U geeft aan dat vervoer over water de meest duurzame vorm van transport is. Daarbij geeft u aan dat de binnenvaartbranche druk doende is om verder te verduurzamen. Om uitstoot te verminderen, past de binnenvaart al andere brandstofbronnen waarmee de emissies worden verminderd toe, zoals LNG en biodiesel. De ontwikkelingen van elektrisch varen en brandstofcellen bieden al perspectief. U haalt daarbij het project CLINSH (Clean INland SHIPPING) aan als een mooi initiatief van de provincie Zuid-Holland.

U noemt de Alphenaar een mooi voorbeeld van een emissieloos schip, de "ms Alphenaar" is volledig elektrisch aangedreven. Zero Emission Services (ZES) is in 2021 gestart met de vaart van de Alphenaar, het eerste Nederlandse binnenvaartschip dat voor de aandrijving gebruik maakt van verwisselbare energiecontainers. Een grote stap op weg naar een klimaatneutrale transportroute, een van de ambities van Groene Cirkel HEINEKEN waarin de provincie Zuid-Holland participeert. Er zijn plannen om het ZES-concept uit te breiden naar meer dan 20 schepen en dat er een potentie is voor varen op batterij voor 400 schepen in dit deel van Europa.

Met de opkomst van waterstof en batterijen zetten we als provincie Zuid-Holland in op kansen om het Openbaar Vervoer en de binnenvaart te verduurzamen. Wij staan open tegenover alle technieken vanuit de verwachting dat op die manier voor elke vervoerssoort de best bij de karakteristieken van dat vervoer passende techniek wordt gevonden

Wij stimuleren innovaties die bijdragen aan CO₂-vrije elektriciteit. Naast wind en zon denken wij hierbij onder andere aan ultradiepe geothermie, groene waterstof en getijdenenergie en andere innovatieve vormen en slimme vraag-aanbodmogelijkheden. De ontwikkeling van elektrisch varen en brandstofcellen op waterstof bieden al perspectief terwijl ook alternatieven zoals circulaire energiedragers waaronder (bio-methanol) in onderzoek zijn. Biomassacentrales hebben niet onze voorkeur.

We ondersteunen andere partijen ten behoeve van het Haven Industrieel Complex bij het verder ontwikkelen van een duurzaam energie- en grondstoffensysteem. Onder andere met stoom, warmte, CO₂ en waterstof (naast elektriciteit). Daarnaast is de Provincie Zuid Holland via het Schone Lucht Akkoord betrokken bij omwikkelingen rond walstroom en is via de Dienst Beheer Infrastructuur aangesloten bij het walstroom collectief dat werkt aan een Europese standaarden rond walstroom.

U verzoekt ons om op korte termijn met KBN in gesprek te gaan om concrete suggesties voor de verdere vergroening van het vervoer over water uit te werken en nog concreter te maken. Wij zijn al met u in gesprek, onder meer vanuit het programma RH2INE over de toepassing van waterstof in de Binnenvaart. Die gesprekken zetten wij uiteraard graag voort.

3. Bruggen vervangen door aquaducten

U schrijft dat uw doel is om verkeersstromen ongehinderd en tijdig hun bestemming te laten bereiken. Door het ontvlechten van de kruisende vaar- en verkeerswegen zijn grote economische en milieuwinsten te behalen. U geeft aan dat daar in Friesland goede ervaringen mee zijn opgedaan. Het principe van het scheiden van vervoersstromen is helder. Zuid-Holland is aanzienlijk dichter bevolkt dan Friesland. De benodigde ruimte om een aquaduct aan te leggen en deze aan te sluiten op aanwezige weginfrastructuur is in Zuid-Holland helaas veelal niet beschikbaar, waardoor een aquaduct in de basis geen oplossing is. Deze aanbeveling kunnen wij dan ook niet overnemen. Wij hebben overigens ook geen financiële mogelijkheden voor de aanleg van meerdere aquaducten. Wel laten wij op dit moment onderzoeken of een extra oeververbinding over de Gouwe nabij Boskoop ook een aquaduct kan zijn (zie ook onder 1).

4. Vervoer over water volledig ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en trends voor de toekomst

U geeft aan dat naast de ontwikkelingen op het gebied van verduurzaming zich in de binnenvaart tal van nieuwe en innovatieve ontwikkelingen voordoen op het gebied van digitalisering, just in time delivery, smart shipping, combinatie van intermodale containerstromen van kleinere verladers via 4shipping (binnenvaart) en UTURN (wegvervoer), innovatief concept van kleine duwbakken voor kleinschalige vaarwegen en pallet-vervoer per binnenschip. U vraagt de provincie deze ontwikkelingen te stimuleren en waar mogelijk te implementeren.

Zoals u weet subsidieert de provincie Zuid-Holland het Researchlab Autonomous Shipping in Delft. Met deze bijdrage stimuleren wij de digitalisering van de binnenvaart. Wij faciliteren ook een pilot met de Citybarge in Leiden. Citybarge is een concept voor kleine duwcombinaties voor kleine vaarwateren waar nu in Leiden een pilot voor wordt voorbereid.

U ziet dat de provincie Zuid-Holland die ontwikkelingen stimuleert en waar mogelijk de ruimte biedt om nieuwe ontwikkelingen te faciliteren. Om verder actief op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen rond de verduurzaming van de binnenvaart is de provincie ook betrokken bij SMASH (Nederlands platform voor Smart Shipping) en Path2Zero (een onderzoeksprogramma vanuit de TU Delft). Dit is een consortium van onderzoekers, (binnenvaart)bedrijven en maatschappelijke organisaties dat zich richt op het ontwikkelen van duurzame businessmodellen en handelingsperspectieven, gericht op de transitie naar een emissievrije binnenvaart.

Om een belangrijke stap te zetten in de richting van de verduurzaming van de binnenvaart ziet de Provincie Zuid Holland ook kansen in de implementatie van een emissielabel. Hier zijn wij dan ook nauw bij betrokken.

5. Voldoende Regionale Overslag Centra (ROC's) functioneren om het daarvoor in aanmerking komende goederentransport over water te faciliteren

U geeft aan dat in het gebied van de afdeling Rijnstreek nog relatief weinig binnenvaart-containerterminals zijn. Het Alpherium in Alphen aan den Rijn noemt u als een voorbeeld van een goed lopende containerterminal. U meent dat er ruimte is voor nog meer terminals in dit drukke gedeelte van de Randstad.

Wij hebben meerdere malen onderzoek laten uitvoeren naar nut en noodzaak van uitbreiding van containeroverslag in de regio Midden-Holland. Meest recent was het onderzoek van Panteia in 2018. Geconcludeerd is dat er geen markt is voor regionale overslagcentra (vergelijkbaar met het Alpherium) langs de bij de provincie Zuid-Holland in beheer zijnde vaarwegen.

U ziet graag dat de provincie Zuid-Holland op korte termijn de regierol oppakt en een mobiliteitsplatform opricht met als taak de haalbaarheid en noodzaak van Regionale Overslag Centra in beeld te brengen. Op dit moment zien wij hiertoe geen aanleiding. Indien zich uit de markt een initiatief aandient zullen wij dit wel op de voet volgen.

6. Samengaan beroeps- en recreatievaart op een veilige manier

U geeft terecht aan dat veiligheid bij het gebruik van de vaarwegen een belangrijk aandachtspunt is en blijft, vooral waar beroepsvaart en recreatievaart elkaar ontmoeten. Zowel KBN als de provincie Zuid-Holland participeren in het programma Varen doe je Samen! In 2022 heeft een eerste overleg tussen KBN en vertegenwoordigers van de recreatievaart plaatsgevonden. In dit overleg worden veiligheidsknelpunten gesignaleerd en afspraken gemaakt over vervolgtacties. Er is afgesproken om een dergelijk overleg ieder jaar, voorafgaand aan het recreatieve vaarseizoen, te houden.

7. Het vervoer van personen over water optimaal geregeld

U geeft aan dat personenvervoer over water (PoW) zorgt voor minder druk op de weg en in veel gebieden kan worden toegepast. Wij stimuleren het Personenvervoer over Water (PoW) door succesvolle lijnen voort te zetten en kansen voor nieuwe verbindingen te onderzoeken.

Er is voorafgaand aan de aanbesteding van het Waterbus-netwerk een onderzoek geweest naar mogelijk kansrijke nieuwe verbindingen, waarbij de suggesties onder meer door de betrokken gemeenten en regio's zijn geleverd. Deze opties zijn systematisch onderzocht maar bleken uiteindelijk geen van allen haalbaar op basis van de verwachte (extra) exploitatiekosten ten opzichte de aantallen reizigers en vervoeropbrengsten. In generieke zin hebben we uit dat onderzoek geleerd dat PoW alleen kansrijk kan zijn (en dus niet ook per definitie 'is') als:

- in een gebied zowel rivierkruisende vervoerstromen voorkomen als stromen in de langsrichting (hiervoor zijn voldoende bebouwing en economische/sociale activiteiten aan weerszijden van het water nodig).
- een PoW-verbinding een kortere en snellere route biedt ten opzichte van de route over 'vaste' infrastructuur (fietspaden, wegen etc.), wat betekent: weinig bruggen en ponten in de buurt.
- de mogelijk kansrijke verbindingen niet of nauwelijks concurrentie hebben van ander openbaar vervoer.
- PoW een flinke vaar- en reissnelheid kan bereiken, wat betekent weinig tussenhaltes (kost relatief veel tijd).
- bij voorkeur combinaties van diverse vervoermarkten kunnen worden bediend, bijvoorbeeld woon-werk/school, toerisme en dagrecreatie.

Het aantal verbindingen waar al deze gunstige omstandigheden samen komen is, zelfs in onze provincie, niet al te groot.

8. Alle kansrijke locaties voor vaarwegen, bedrijventerreinen, havens en loswallen worden benut voor het vervoer over water.

U geeft in uw visie de wens aan dat provincie en gemeenten in hun ruimtelijke plannen aangeven, dat alle kansrijke locaties voor vaarwegen, bedrijventerreinen, havens en loswallen bereikbaar en bruikbaar blijven voor het vervoer over water. In de provinciale Omgevingsverordening is onder artikel 6.12 de eis tot compensatie opgenomen als sprake is van transformatie van watergebonden bedrijventerreinen of bedrijventerreinen met een hoge milieucategorie. In eerste instantie geldt dat bedrijfsbestemmingen vastgelegd in een bestemmingsplan gecompenseerd moet

